

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Crèdits	0.64 presencials (16 hores) 2.36 no presencials (59 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 1, 2S(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Joana Fornés Vives joana.fornes@uib.es	16:00h	17:00h	Dimecres	03/10/2011	27/07/2012	Guillem Cifre, C-208

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Primera Infància: Perspectives i Línies d'Intervenció	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Observacions: *Totes les denominacions que en aquest text apareguin en gènere masculí o femení, s'han d'entendre referides indistintament al gènere masculí o femení, segons el sexe del titular de qui es tracti.*

“Salut mental i prevenció a la primera infància”, es una assignatura obligatòria del “Màster Universitari en Primera Infància: Perspectives i línies de intervenció per la Universitat de les Illes Balears”. S’impartirà dins els mòdul 4 del Màster (La intervenció des de l’àmbit de la salut i el benestar) durant el segon semestre del curs 2011-12.

El mòdul 4 pretén desenvolupar conductes i hàbits de salut integral dirigits a la millora i promoció de contextos de vida saludables, ja que aquells professionals que vulguin dedicar-se a la primera infància s'enfronten al repte de promoure sistemes de vida equilibrats on el subjecte pugui desenvolupar una vida saludable, amb els menors conflictes possibles, enfocada a l'autorealització.

Tal com recomana la Red Europea de Promoción de la Salud Mental els continguts es fonamenten en la importància de promocionar la salut mental dels nens, emfatitzant programes que promoguin el seu benestar i el de les seves famílies, contemplant la intervenció preventiva i precoç, així com el suport educatiu i social dels nens i les seves famílies.

Bona part dels continguts poden estar relacionats amb altres assignatures del Màster, com per exemple, “Psicologia de la Infància i la adolescència. Psicologia de Gènere”, Psicologia del desenvolupament i de l'educació”, Primera infància i Teràpia familiar”, “Atenció Primerenca”, “Habilitats socials i comunicatives per a professionals”. Fer ús dels coneixements d'aquestes assignatures i d'altres complementàries, com per exemple les destinades a orientar la recerca bibliogràfica i científica, ajudarà a l'aprofitament de l'assignatura.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Requisits

Essencials

- _ Títol de Grau

Recomanables

- _ Nivell d'anglès per fer recerca bibliogràfica amb aquest idioma i lectures de texts.
- _ Actitud cooperativa per poder treballar en equip.
- _ Esperit crític, capacitat d'anàlisi i síntesi.

Competències

L'assignatura "Salut mental i prevenció a la primera infància" té el propòsit de contribuir a l'adquisició de les competències del mòdul 4 del Màster Universitari en Primera Infància: Perspectives i línies de intervenció per la Universitat de les Illes Balears, que s'indiquen a continuació.

Específiques

1. CE4: Conèixer, adaptar, aplicar i avaluar programes o serveis per a l'atenció a la primera infància en contextos socioeducatius o sociosanitaris..
2. CE6: Reflexionar sobre investigacions en el camp de les ciències socials, en general, i, més específicament, en el camp de la salut mental, relacionades amb la primera infància des dels diferents àmbits (social, salut i educatiu)..

Genèriques

1. CG2: Realitzar una anàlisi crítica, avaluar i sintetitzar idees noves i complexes..
2. CG5: Integrar coneixements i formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a la primera infància..

Continguts

Continguts temàtics

BLOC I. Contextualització de la salut mental i la qualitat de vida.

Tema 1. Salut mental i benestar infantil: Conceptes, determinants i indicadors.

Tema 2. Entitats clíniques de major rellevància en la salut mental infantil. Importància de la seva detecció i valoració.

Tema 3. Bases per a un desenvolupament psicològic saludable en la primera infància. Paper de l'autoestima, la resiliència, i el seu foment.

Tema 4. Funcions dels diferents grups (família, escola, societat) per al foment de la salut mental infantil.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

BLOC II. Educar per a la salut mental.

Tema 5. Objectius de les polítiques, plans i programes de salut mental. Orientació interdisciplinari i multisectorial.

Tema 6. Elements fonamentals per al desenvolupament d'un programa de salut mental i benestar.

BLOC III. Programes i recursos per a la promoció de la salut.

Tema 7. Programes i recursos docents dirigits al foment de la salut mental i al desenvolupament d'ambients saludables en la primera infància.

Tema 8. Recursos socio-sanitaris per al desenvolupament de la salut mental de la primera infància.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes anteriorment.

S'intentarà que sigui una metodologia eminentment pràctica i participativa, on l'alumne reflexioni, analitzi i proposi, alternatives viables per dissenyar, gestionar i/o intervenir en programes i serveis d'atenció als nen menors de sis anys.

Després de breus exposicions teòriques per part del professorat, s'animarà i orientarà a l'alumne per realitzar recerques bibliogràfiques i lectures específiques sobre la temàtica de l'assignatura. Aquestes activitats es complementaran amb debats grupals a l'aula i/o a través de la plataforma Moodle de l'assignatura, i fent propostes resumides de programes dirigits al foment o millora de la salut mental dels nens i les seves famílies.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Lliçó magistral	Grup gran (G)	Amb la finalitat d'adquirir els coneixements essencials de la matèria, mitjançant el mètode expositiu, la professora explicarà els continguts més importants de les unitats didàctiques. També es realitzarà un comentari sobre el mètode de treball aconsellat i el material didàctic que ha d'utilitzar l'alumne per preparar de forma autònoma els continguts. La participació activa a les classes influirà en la millora de la nota final.
Seminaris i tallers	Lectura i discussió científica	Grup mitjà (M)	Pretén fomentar la lectura crítica, la reflexió i l'argumentació raonada. Consistiran en lectures recomanades per part la professora prèviament a la data de la sessió. Amb la participació de tots els membres presents a la sessió es farà un debat crític i constructiu de la temàtica a treballar. La participació activa a les sessions influirà en la nota final.
Tutories ECTS	Tutoria grupal	Grup petit (P)	Activitat programada i obligatòria que té com a finalitat orientar a l'alumne per assolir les competències de l'assignatura, aclarir dubtes i fer un seguiment del seu progrés.
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global del contingut de l'assignatura. Pot consistir en una prova objectiva i/o preguntes a desenvolupar.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Preparació unitats didàctiques	La finalitat es que l'alumne aprofundeixi en la matèria a través de l'estudi personal i de les lectures recomanades. Per facilitar aquesta tasca, a l'inici de curs l'alumne rebrà indicacions precises sobre referències i manuals a consultar, així com a pautes seguir.
Estudi i treball autònom en grup	Recerca bibliogràfica i anàlisi de contingut	<p>Amb la finalitat de conèixer bases de dades específiques de la matèria d'estudi, així com la capacitat d'anàlisi i síntesi dels estudiants, seguint indicacions de la professora o professors responsables, es faran cerques de continguts específics relacionats amb la salut i benestar a la primera infància. Conceptes a treballar en aquesta recerca, damunt els quals es poden basar els descriptors son: Autoestima, plaer, dolor, benestar i resiliència a la primera infància.</p> <p>Aquesta activitat es compartida amb l'assignatura de "Treball corporal". Per aquest motiu, l'alumne podrà ser tutoritzat pel professorat d'ambdues assignatures.</p> <p>Un cop realitzada la recerca bibliogràfica, es treballarà individualment i es lliurarà un resum (màxim 12 pàgines) a la professora per a la seva avaluació. El resum es lliurarà a través de la plataforma Moodle de l'assignatura o assignatures que comparteixen aquesta activitat, abans del 30 de maig. Aquest resum ha d'incloure una part tècnica referida al procediment seguit per fer la recerca: bases i períodes consultats, descriptors i limitacions utilitzades, total de resultats o cites aconseguides. Una segona part que farà referència als resums personals de 10 de les cites bibliogràfiques de la recerca publicades en els deu darrers anys.</p>

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		16	0.64	21.33
Classes teòriques	Lliçó magistral	6	0.24	8
Seminaris i tallers	Lectura i discussió científica	4	0.16	5.33
Tutories ECTS	Tutoria grupal	4	0.16	5.33
Avaluació	Examen global	2	0.08	2.67
Activitats de treball no presencial		59	2.36	78.67
Estudi i treball autònom individual	Preparació unitats didàctiques	44	1.76	58.67
Estudi i treball autònom en grup	Recerca bibliogràfica i anàlisi de contingut	15	0.6	20
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Les competències establertes a l'assignatura, seran valorades de manera global dins el mòdul 4 del Màster Universitari en Primera Infància: Perspectives i línies de intervenció per la Universitat de les Illes Balears, mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable: R, no recuperable: NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura, l'alumne ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.

Lectura i discussió científica

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Pretén fomentar la lectura crítica, la reflexió i l'argumentació raonada. Consistiran en lectures recomanades per part la professora prèviament a la data de la sessió. Amb la participació de tots els membres presents a la sessió es farà un debat crític i constructiu de la temàtica a treballar. La participació activa a les sessions influirà en la nota final.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">_ Participació activa a les classes i discussions._ Coherència i claredat de les exposicions._ Grau de preparació de la matèria._ Argumentació raonada i crítica constructiva del tema de discussió.

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global del contingut de l'assignatura. Pot consistir en una prova objectiva i/o preguntes a desenvolupar.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">_ Adequació de les respostes a les qüestions plantejades.

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Recerca bibliogràfica i anàlisi de contingut

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Amb la finalitat de conèixer bases de dades específiques de la matèria d'estudi, així com la capacitat d'anàlisi i síntesi dels estudiants, seguint indicacions de la professora o professores responsables, es faran cerques de continguts específics relacionats amb la salut i benestar a la primera infància. Conceptes a treballar en aquesta recerca, damunt els quals es poden basar els descriptors son: Autoestima, plaer, dolor, benestar i resiliència a la primera infància. Aquesta activitat es compartida amb l'assignatura de "Treball corporal". Per aquest motiu, l'alumne podrà ser tutoritzat pel professorat d'ambdues assignatures. Un cop realitzada la recerca bibliogràfica, es treballarà individualment i es lliurarà un resum (màxim 12 pàgines) a la professora per a la seva avaluació. El resum es lliurarà a través de la plataforma Moodle de l'assignatura o assignatures que comparteixen aquesta activitat, abans del 30 de maig. Aquest resum ha d'incloure una part tècnica referida al procediment seguit per fer la recerca: bases i períodes consultats, descriptors i limitacions utilitzades, total de resultats o cites aconseguides. Una segona part que farà referència als resums personals de 10 de les cites bibliogràfiques de la recerca publicades en els deu darrers anys.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">_ Explicació del procediment de la recerca: bases consultades, descriptors utilitzats, limitacions,...

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10911 - Salut Mental i Prevenció a la Primera Infància
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

- _ Coherència dels resums de les cites.
- _ Aportació crítica personal.

Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Bibliografia complementària

- Barudy J, Dantagnan M. Los buenos tratos a la infancia. Parentalidad, apego y resiliencia. Barcelona: Gedisa; 2005.
- Fornés J, Gómez J, coord. Educación para la salud mental. Madrid: Enfo Ediciones para FUDEN; 2008.
- Lucas B, Pulido R, Solbes I. Violencia entre iguales en Educación Primaria: el papel de los compañeros y su relación en el estatus sociométrico. *Psicothema* 2011; 23(2), 245-251.
- Monks CP, Palermi A, Ortega R, Costabile A. A cross-national comparison of aggressors, victims and defenders in preschools in England, Spain and Italy. *Spanish Journal of Psychology* 2011; 14(1), 133-144.
- Povedano A, Hendry LB, Ramos MJ, Varela R. Victimización escolar: clima familiar, autoestima y satisfacción con la vida desde una perspectiva de género. *Psychosocial Intervention* 2011; 20(1), 5-12.
- Schenetti M. Comprender el dolor infantil. Barcelona: Graó; 2011.
- Soutullo C, Mardomingo MJ. Manual de Psiquiatría del Niño y del Adolescente. Madrid: Médica Panamericana; 2010.

Altres recursos

Enllaços d'interès sobre infància i salut mental

<http://search.who.int/search?q=salud+mental>

[+infantil&ie=utf8&site=default_collection&client=_es&proxystylesheet=_es&output=xml_no_dtd&oe=utf8](http://www.unicef.org/spanish/crc/index_30215.html)

http://www.unicef.org/spanish/crc/index_30215.html

http://www.educastur.es/index.php?option=com_content&task=view&id=253&Itemid=87

http://www.unicef.org/spanish/earlychildhood/index_links.html

<http://www.un.org/es/globalissues/children/agencies.shtml>

Mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle, l'alumne tindrà a la seva disposició una sèrie de recursos d'interès per a la seva formació, com documents electrònics sobre la matèria elaborats pel professorat responsable de l'assignatura i enllaços a Internet.

